

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH260022
NAZWA OBSZARU Góry Pieprzowe

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH260022	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Góry Pieprzowe

1.4. Data opracowania 2009-02	1.5. Data aktualizacji 2025-05
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-02
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 20 stycznia 2022 r. w spr. soo Góry Pieprzowe (PLH260022)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna	Szerokość geograficzna
21.7848	50.6876

2.2. Powierzchnia [ha]:	2.3. Obszar morski [%]
76.95	0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL33	Świętokrzyskie
------	----------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3150			1.69		M	A	C	B	C
6210			25.18		M	B	C	B	B
6430			0.77		M	B	C	B	C
9170			13.24		M	C	C	C	C
91E0			13.01		M	B	C	B	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki	Populacja na obszarze	Ocena obszaru
---------	-----------------------	---------------

Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D			A B C		
						Min	Maks				C R V P			Populacja	Stan zachowania	Izolacja
A	1188	Bombina bombina	Yes		p	11	50	i	V	G	C	C	C	C	C	C
M	1337	Castor fiber			p	2	2	p		M	D					
M	1355	Lutra lutra			p				P	DD	D					
I	1084	Osmoderma eremita			p					DD	D					

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N06	0.44
N16	64.22
N21	4.63
N23	1.74
N12	28.98
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Ostoja Góry Pieprzowe obejmuje część krawędzi Wyżyny Sandomierskiej w pobliżu doliny Wisły na granicy Sandomierza i gm. Dwikozy. Obejmuje w całości rezerwat Góry Pieprzowe, starorzecze Wisły u jego podnóża, oraz fragment zboczy doliny Wisły na NE od niego. Obszar posiada urozmaiconą rzeźbę z licznymi skarpami, wąwozami i rozcięciami erozyjnymi. Góry Pieprzowe należą do najstarszych górotworów na terenie kraju, datowane są na wiek sprzed 500 mln lat (środkowy kambry). Skałą budującą są w większości szare łupki ilaste, łupki kwarcowo-mikowe, piaskowce kwarcowo-wapienne, kwarcyty i zlepieńce, widoczne często jako drobny gruz skalny. W wielu miejscach łupki te tworzą obszerne odsłonięcia jedyne tego rodzaju w Polsce. Odsłonięcia utworów kambryjskich pokryte są młodszymi utworami czwartorzędowymi, lessem oraz gliną morenową. W miejscach o łagodniejszych stokach występują murawy kserotermiczne i zarośla krzewów z dużą liczbą różnych gatunków (w tym endemicznych) róż.

4.2. Jakość i znaczenie

Najczęstsze zbiorowiska roślinne występujące na tym terenie to murawy kserotermiczne z ostnicą włosowatą *Stipa capillata* i palczatką kosmatą *Botriochloa ischaemum*, oraz zarośla kserotermiczne z dzikimi różami, tarniną *Prunus spinosa*, wisienką stepową *Cerasus fruticosa*, głogiem *Crataegus* sp., berberysiem pospolitym *Berberis vulgaris* i ligustrem *Ligustrum vulgare*. Stwierdzono występowanie 5 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ok. 70 % obszaru. Najcenniejszym zbiorowiskiem roślinnym jest step ostnicowy *Sisymbrio-Stipetum capillatae* z tworzącą go reliktową roślinnością. Rezerwat Góry Pieprzowe uważany jest za największe w kraju skupienie dziko rosnących róż, z takimi rzadkościami jak *Rosa kostrakiewiczii* i *Rosa gallica*. Niektóre z ich form zostały tu po raz pierwszy opisane. Dotychczas wykazano stąd 12 gatunków róż, co stanowi ponad 70% gatunków występujących w Polsce. Wiele z rosnących tu gatunków roślin podlega ochronie ścisłej, w tym m. in.: wiśnia karłowata, róża francuska *Rosa gallica*, zawilec wielkokwiatowy *Anemone silvestris*, ostnica włosowata *Stipa capillata*, dzwonek syberyjski *Campanula sibirica*, dziewięcił bezłodygowy *Carlina acaulis*, goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata*. Stwierdzono tu także występowanie ponad 80 gatunków porostów oraz kilkudziesięciu gatunków mchów. Wysokie wartości przedstawiają także starorzecza doliny Wisły, zlokalizowane u podnóża rezerwatu, z masowym wystąpieniem kotewki orzech wodny *Trapa natans*. W bliskim sąsiedztwie starorzeczy występują także różne postacie łągów, zwłaszcza wierzbowe. Niewielkie powierzchnie zajmują lasy grądowe, porastające głębokie wąwozy lub zbocza, stanowiące jednak w większości ich inicjalną fazę. Ostoja jest szczególnie ważna zwłaszcza ze względu na występowanie tu jednych z lepiej w skali kraju wykształconych muraw kserotermicznych, zwłaszcza ostnicowych z wieloma rzadkimi gatunkami roślin oraz starorzeczy z bogatą florą podwodnych lub nadwodnych makrofitów, zwłaszcza *Trapa natans*. Istotne znaczenie mają tu również zbiorowiska łąkowe, głównie wierzbowe. Spośród wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej organizmów stwierdzono tu kumaka nizinnego. Populacja kumaka w obszarze Góry Pieprzowe jest niewielka. Stan zachowania w obszarze oceniono jako niezadawalający. Ocena wartości obszaru dla ochrony gatunku – C. Murawy kserotermiczne rezerwatu zasiedla kilkadziesiąt gatunków ciepło i sucholubnych owadów, kilka gatunków pająków, chrząszczy i pszczoł, często posiadających tu jedyne stanowiska w kraju.

1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita* - Inwentaryzację terenową prowadzono w 2018 r. Pomimo kilku wizyt w terenie penetracji drzew dziuplastych (wierzby) nie udało się odnaleźć postaci imago pachnicy dębowej. Ostatnia informacja pochodzi z 2008 roku od Bogusława Sępiota, który w kilku dziuplach stwierdził jednego osobnika imago oraz odchody (brak pewności, że pochodzą one od pachnicy). Jeśli nawet gatunek występuje w obszarze, zagęszczenie jego populacji jest bardzo niskie - populacja nieistotna -ocena D.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	E03.01		i
L	F02.03		i
L	A07		i
M	C01.01.01		i
H	K01.01		i
H	I01		i
M	A01		i
M	A04.03		i
M	E01.03		i
M	D01.01		i
M	G01.02		i
M	X		b

L	E03.02		i
L	A08		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	E01.03		i
L	F02.03		i
M	D01.01		i
M	A03		i
M	G01.02		i
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ	[%]	
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
Inna publiczna	0	
Własność łączna lub współwłasność	0	
Prywatna	0	
Nieznana	100	
Suma	100	

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Alexandrowicz S.W. 1972 Góry Pieprzowe - klasyczne odsłonięcie utworów kambru. Chrońmy Przyr. Ojcz. 28(5-6) 5-102. Anonymus - Kartoteka Faunistyczna Towarzystwa Badań i Ochrony Przyrody 3. Bąk J. 2007 Występowanie znamionka różanego *Megastigmus aculeatus* (SWEDERUS, 1795) (Hymenoptera: Torymidae) w rezerwacie Góry Pieprzowe. Wiadom. entomol. 26 (1) 35-404. Burakowski B. 1957 Występowanie gatunków z rodzaju *Dorcadion* Dalm. w Polsce (Coleoptera, Cerambycidae). Fragm. faun. 7 289-2955. Dembicka A., Rozwałka R. 2007 Nowe stanowiska gryziela stepowego *Atypus muralis* Bertkau, 1980 w dolinie Wisły. Chrońmy Przyr. Ojcz. Z.3 13-296. Dziubałtowski S. 1922 O zbiorowiskach roślinności godnych ochrony w Sandomierskiem i Opatowskiem. Kosmos 47 (1, 2, 3) 30-387. Głazek T. - Projektowany rezerwat stepu ostnicowego "Kamień Plebański" koło Sandomierza. Chrońmy Przyr. Ojcz. 8. Głazek T. 1968a Flora kserotermiczna Wyżyny Sandomierskiej i Przedgórza Łżeckiego. Kieleckie Towarzystwo Naukowe. 9. Głazek T. 1968b Godne ochrony tereny leśne z reliktową roślinnością w powiecie opatowskim. Chroń. Przyr. Ojcz. 24 (3) 37-4310. Głazek T. 1968c Roślinność kserotermiczna Wyżyny Sandomierskiej i Przedgórza Łżeckiego. Monogr. Bot. 25 1-13511. Głazek T. 1969b An investigation on the ecology of *Cerasus fruticosa* (Pal.) Woronow on the basis of materials obtained from Sandomierz Highland and Łża Foothills. Ekol. Pol. 1-28 Ser. A, 1712. Głazek T. 1978 Flora Gór Pieprzowych pod Sandomierzem. Fragm.. Flor. Geobot. 24 (2) 13. Kostrakiewicz K., Popek R. 1972. Góry Pieprzowe jako przyszły rezerwat przyrody. Chrońmy Przyr. Ojcz. 28,5-6: 11-18.14. Kozik R. 1981 Porosty (Lichenes) Gór Pieprzowych koło Sandomierza. Fragm..Flor.Geobot. 27(4) 15. Krzaczek W. 1967 Materiały rodologiczne z Okręgu sandomiersko-Opatowskiego. Fragm..Flor.Geobot. 13 475-48216. Kuc M. 1959. Mchy Wyżyny Sandomiersko-Opatowskiej (Okręg

Sandomierski). *Fragm. Flor. Geobot.* 5 129-15017. Liana A. 1966 Prostoskrzydłe (Orthoptera) Mazowska. *Fragm. faun.* 12 239-28018. Łapczyński K. 1887 Roślinność Sandomierza i Gór Pieprzowych. *Pam. Fizjogr.* 719. Maniarski R., Sępiot B., Przybylska J., Bidas M., Buchholz L. - dane niepublikowane²⁰. Mazur M. 1998a Rozmieszczenie i pochodzenie *Dorcadion scopoli* (Herbst, 1784) (Coleoptera: Cerambycidae) w Polsce. *Wiad. entomol.* 16 (3-4) 157-16221. Noskiewicz J. 1953a Fauna łowikowatych (Asilidae, Diptera) Gór Pieprzowych pod Sandomierzem. *Pol. Pismo entomol.* 23 145-16422. Popek R. 1967 Róże Gór Pieprzowych koło Sandomierza. Cz.1. *Fragm. Flor. Geobot.* 13 459-47423. Samsonowicz J. 1931 Sprawozdanie z badań geologicznych na arkuszu Sandomierza oraz charakterystyka tektoniczna niecki międzygórskiej. *Spraw. Z pos.* PIG 30 24. Szymańska H. - Fosforyty Gór Pieprzowych koło Sandomierza. *Przeł. geol.* 9 25. Szymczakowski W. 1972. Owady Gór Pieprzowych. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 28,5-6: 19-26.26. Wójcicki J.J. 1991 *Prunus x stacei* (Rosaceae), a new spontaneous threefold hybrid of *P. fruticosa*, *P. cerasus* and *P. avium*. *Fragm. Flor. Geobot.* 35(1-2) 139-14227. Przemyski A. (praca zbiorowa). 2018. Ekspertyza przyrodnicza dla obszaru Natura 2000 Góry Pieprzowe na potrzeby projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Kielce.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	20.51				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Góry Pieprzowe	*	20.51

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach
Adres:	Polska Szymanowskiego 6 25-361 Kielce
Adres e-mail:	sekretariat@kielce.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 18 czerwca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Góry Pieprzowe” Link: http://edziennik.kielce.uw.gov.pl/WDU_T/2015/1934/akt.pdf
		Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 20 kwietnia 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Góry Pieprzowe PLH260022

Link: <http://edziennik.kielce.uw.gov.pl/legalact/2022/1641/>

Nie, ale jest w przygotowaniu

Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260022

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)